

Preventie- en handhavingsplan alcohol Jongeren

Gemeente Laarbeek 2019-2022

NIX18

Voorwoord

Voor u ligt het Preventie-en Handhavingsplan alcohol (hierna: PenH-plan) waarin het beleid voor de komende 4 jaar is uitgewerkt. Dit plan is een verplichting vanuit de Drank-en Horecawet.

Gebleken is dat de gezondheidsschade als gevolg van alcoholgebruik het grootst is onder de 18 jaar. Jongeren onder de 18 jaar zijn fysiek nog niet geheel volwassen en vooral de hersenen zijn nog volop in ontwikkeling tot 23 jaar. Alcohol kan deze ontwikkeling schaden. Met dit gegeven heeft de centrale overheid de leeftijdsgrens voor verkoop én bezit van alcohol verhoogd naar 18 jaar.

Het toezicht op de naleving van deze leeftijdsgrens wordt als een belangrijke prioriteit beschouwd binnen het gemeentelijk preventie- en handhavingsbeleid. Voor 18-24 jarigen gaat het vooral om het voorkomen van overmatig alcoholgebruik. Naast het gezondheidsperspectief is het veiligheidsperspectief een belangrijke motivatie om aandacht te besteden aan deze leeftijdsgroep.

In het PenH-plan leest u de kaders van het beleid op het gebied van preventie en handhaving van alcoholgebruik van jongeren onder de 18 jaar en van overmatig alcoholgebruik, met name onder jongeren tussen 18 en 24 jaar.

De PenH-plan cyclus loopt samen met de cyclus van het Beleidsplan Sociaal Domein, waar de gemeentelijke gezondheidsnota onderdeel van is.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Probleemanalyse	7
2.1	Alcoholgebruik	7
2.2	Risico's van alcohol	8
3	Waar staan we nu?	9
3.1	Landelijke cijfers	9
3.2	Regionale cijfers	9
3.3	Wat hebben we tot op heden gedaan?	9
3.4	Regelgeving en vergunningen	10
4	Waar willen we heen?	12
4.1	Doelstellingen	12
5.	Acties om alcoholgebruik onder jongeren te voorkomen	13

1. Inleiding

Gemeenten zijn sinds 2014 de belangrijkste uitvoerder van de Drank- en Horecawet. Zowel op juridisch, handhavings en educatief vlak is de gemeente de regisseur van het Nederlands alcoholbeleid. In artikel 43a van de Drank- en Horecawet is de gemeenteraad verplicht een preventie- en handhavingsplan vast te stellen.

Gemeente Laarbeek vindt het belangrijk om de gezondheid van haar inwoners te verbeteren door ‘gezond leven’ te stimuleren en te faciliteren. Duurzaam, sterk, aantrekkelijk. Dit preventie- en handhavingsplan draagt bij aan de realisatie van deze ambitie.

Daarnaast is het plan een wettelijke verplichting. De gemeenteraad dient iedere 4 jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol vast te stellen. Hierin wordt aangegeven welke maatregelen genomen gaan worden om het alcoholgebruik, met name onder jongeren, te beperken. Dit is bepaald in de Drank- en Horecawet (artikel 43a).

Het preventie- en handhavingsplan alcohol moet gelijktijdig met de lokale nota gezondheidsbeleid worden vastgesteld. Hiermee wil de wetgever stimuleren dat gemeenten bij alcoholpreventie de verbinding maken tussen de beleidsterreinen Volksgezondheid (voorlichting en bewustwording) en Openbare Orde en Veiligheid (beleid en handhaving).

Waarom is een preventie- en handhavingsplan alcohol nodig?

Er is nog steeds een grote groep jongeren, die start met drinken voor hun 18e. Jongeren zijn in de groei en alcoholgebruik beïnvloedt de fysieke en mentale ontwikkeling negatief. Alcohol vermindert schoolprestaties en maakt jongeren kwetsbaar voor ongewenste ervaringen zoals (seksueel) geweld.

Het blijft belangrijk dat we ons ervoor inspannen dat jongeren alcoholgebruik uitstellen tot hun 18e jaar. Het wijzigen van een norm kost tijd. We zijn op de goede weg, maar zullen ons moeten blijven inzetten.

Hoe is dit preventie- en handhavingsplan alcohol tot stand gekomen?

Dit plan is tot stand gekomen in samenwerking met onze partners, zoals Novadic Kentron, GGD Brabant ZuidOost en Halt. Zij hebben de ervaring en kennis van de dagelijkse praktijk.

Looptijd

Het PenH-plan wordt elke vier jaar opnieuw vastgesteld en heeft een looptijd van 2019 – 2022.

NIX18

zie jij wie <18 is?

ik ook niet...

help je me mee?
pak alvast je ID
je verkoper

2. Probleemanalyse

Door het drinken van alcohol loop je risico's op korte, maar vooral op lange termijn. Hoe meer en hoe vaker je drinkt, hoe groter de risico's. Bij jongeren zijn de risico's het grootst. Het alcoholgebruik onder jongeren en de risico's hiervan worden in dit hoofdstuk omschreven.

2.1 Alcoholgebruik

Alcohol is het meest gebruikte genotmiddel in ons land. Het gebruik is sociaal en economisch diep in onze samenleving geworteld. Ruim 80% van de volwassen Nederlanders drinkt alcohol. Een derde van de Nederlanders van 18 jaar of ouder voldeed in 2015 niet aan de nieuwe norm van de Gezondheidsraad om geen, dan wel maximaal 1, glas alcohol per dag te drinken. Ook onder jongeren wordt er verontrustend veel gedronken. Mede door de landelijke aandacht, maar ook door de vele regionale campagnes is het alcoholgebruik onder Nederlandse scholieren van 12 t/m 16 jaar de afgelopen jaren flink gedaald. Toch is het alcoholgebruik in Laarbeek nog vrij hoog.

Meer dan de helft van de drinkende jongeren drinkt in thuissituatie

Uit het onderzoek van Youngworks in opdracht van het ministerie van VWS blijkt dat het grootste deel van de drinkende jongeren (13-23 jaar) bij vrienden thuis drinkt (66%). Daarnaast geeft 60% van de jongeren aan ook thuis bij hun ouders alcoholische dranken te nuttigen. Met name de jongste jongeren (13-17 jaar) drinken thuis bij hun ouders.

Ouders NIX18 afspraak

Als jongeren thuis mogen drinken, is de drempel ergens anders te drinken lager. Uit onderzoek blijkt dat jongeren onder de 18 die thuis leren drinken uiteindelijk meer gaan drinken. Sterker nog: dat er thuis gedronken mag worden is bepalend voor later drankgebruik. Bovendien is er bij kinderen die thuis 'leren' drinken later vaker sprake van problematisch alcoholgebruik.

Ondanks het feit dat de meeste jongeren thuis drinken, is de attitude ten aanzien van de nix18 norm onder ouders/verzorgers wel positief verbeterd. Ten tijde van de nix18 campagne zijn steeds meer ouders het normaal gaan vinden dat jongeren niet drinken (en roken) voor hun 18e.

Kosten alcoholproblematiek

De kosten ten gevolge van alcoholproblematiek zijn vele malen hoger dan de middelen die nodig zijn voor preventie. De kosten liggen per jaar rond de 8,1 miljard euro. Dagelijks worden we geconfronteerd met alcohol schade. Denk aan verkeersongelukken, productiviteitsverlies, vroegtijdig overlijden aan ziekten die verband houden met alcoholgebruik, zorgkosten, kosten voor inzet politie en justitie door alcoholgebruik, etc. De baten (consumentengeluksgevoel, accijnzen, producenten-surplus) liggen per jaar rond de 5,5 miljard euro. De netto kostenpost bedraagt 2,6 miljard euro per jaar.

2.2 Risico's van alcohol

Alcohol is een verslavende drug en brengt daarom flink wat risico's met zich mee. In het algemeen geldt hoe hoger de totale consumptie van alcohol, hoe groter het risico op schade. Maar ook: hoe meer alcohol per keer wordt gedronken, des te ernstiger de schade (de aandoening of verwonding).

Verstoring van de ontwikkeling van hersenen

- De hersenen ontwikkelen zich tot gemiddeld het 24e jaar. Alcohol verstoort die ontwikkeling en dat kan van invloed zijn op het karakter en het gedrag van kinderen. En bij jongeren die regelmatig drinken is de kans op alcoholverslaving op latere leeftijd groter.
- Overmatig drinken vanaf jonge leeftijd kan voor onherstelbare beschadigingen zorgen. Hierdoor worden denkprocessen, geheugen en zelfcontrole negatief beïnvloed. Dit heeft gevolgen voor intellectueel en doelgericht handelen, redeneren en problemen oplossen.
- Door het verminderen van de zelfcontrole is er meer kans op impulsieve reacties en zijn er minder remmingen, o.a. om verder te blijven drinken.
- Langdurig drinken heeft dikwijls ook gevolgen voor de geheugenwerking in het algemeen.
- Na een avond drinken werkt het geheugen slechter. Concentreren wordt daardoor moeilijker.

Schade aan overige organen

Door veel drinken kan het slijmvlies van de maag beschadigen en kan de afbraakfunctie van de lever verstoord raken. Het drinken van alcohol kan hart- en vaatziekten tot gevolg hebben, zoals hoge bloeddruk, hartritmestoornissen en hersenbloedingen.

Meer kans op onveilig rijden

Onder invloed van alcohol durven jongeren meer en doen ze eerder dingen die ze zonder alcohol niet zouden doen. Zo rijden jongeren vaker onveilig als ze gedronken hebben.

Toename van ongelukken en agressie

Naast controlevermindering neemt ook het reactievermogen af. De kans op ongelukken is hierdoor groter. Uit onderzoek blijkt dat jongeren die drinken tijdens het uitgaan vaker slachtoffer of dader zijn van agressief gedrag.

Alcoholvergiftiging (intoxicatie)

Alcohol is een neurotoxische stof. Dat wil zeggen dat het drinken van alcohol leidt tot het 'vergiftigen' en verminderd functioneren van de hersenen. Bij jongeren die lichamelijk nog niet volgroeid zijn, is de invloed van alcohol groter en het effect van alcohol onverwacht en sneller dan bij volwassenen. Het ene moment hebben zij de ervaring dat er niets aan de hand is en het volgende moment worden zij heel ziek, gaan 'out' en raken soms bewusteloos. De hersenen zijn verantwoordelijk voor een aantal autonome functies zoals ademhaling en hartslag. Wanneer dit gedeelte verdoofd wordt door veel drinken kan er coma optreden en kan men zelfs overlijden. Vooral binge-drinkers (drinken van 5 glazen alcohol of meer tijdens 1 enkele gelegenheid) die in een korte tijd grote hoeveelheden alcohol drinken, lopen dit risico.

3. Waar staan we nu?

In dit hoofdstuk worden landelijke en regionale onderzoeken en cijfers beschreven. Tevens wordt weergegeven wat we tot nu toe hebben gedaan en hoe de regelgeving en vergunningen zijn vormgegeven.

3.1 Landelijke cijfers

- In 2016 is door het Trimbos instituut een groot landelijk uitgaansonderzoek gehouden onder jongeren in de leeftijd van 15 t/m 35 jaar die weleens een uitgaansgelegenheid hebben bezocht in het afgelopen jaar. In grote lijnen kan geconcludeerd worden dat, net als in de algemene populatie, alcohol, tabak en cannabis de meest gebruikte middelen zijn en ecstasy de meest gebruikte uitgaansdrug. Alcohol en tabak zijn net als in de algemene bevolking de meest gebruikte middelen. Bijna alle respondenten (96%) hebben in de afgelopen maand alcohol gedronken en 58% heeft in de afgelopen maand gerookt. Vooral op uitgaansavonden wordt veel alcohol gedronken. Indrinken is gebruikelijk (gemiddeld ruim 5 glazen), en tijdens het uitgaan worden gemiddeld nog eens 7 glazen alcohol gedronken.
- In 2016 werden 1.400 jongeren onder de 18 jaar vanwege een alcoholvergiftiging behandeld op de afdeling Spoedeisende Hulp van een ziekenhuis, aldus VeiligheidNL. De leeftijd van de jongeren met een alcoholvergiftiging op de Spoedeisende hulp was in 2016 gemiddeld 151/2 jaar.
- In 2017 zijn 860 jongeren onder de 18 jaar opgenomen in een ziekenhuis na overmatig alcoholgebruik. Bij 671 van de 860 opgenomen jongeren was er sprake van een coma als gevolg van alcoholvergiftiging (intoxicatie). Hun gemiddelde leeftijd bedroeg ook 151/2 jaar.

3.2 Regionale cijfers

Uit de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) van de GGD blijkt dat het alcoholgebruik in Laarbeek nog vrij hoog is: 47% van de 12-18 jarigen heeft wel eens alcohol gedronken; 41% heeft de afgelopen maand alcohol gedronken. Ongunstig is dat jongeren die drinken vaak véél drinken, het aantal bingedrinkers lijkt zelfs te stijgen. In 2015 zijn 78 jongeren van 13-18 jaar uit Zuidoost-Brabant met een alcoholintoxicatie opgenomen in het Catharina Ziekenhuis, één van hen kwam uit Laarbeek.

3.3 Wat hebben we tot op heden gedaan?

Project 'Laat je niet flessen'

In 2005 is het project 'Laat je niet flessen' opgestart in 21 gemeenten in Zuid-Oost Brabant. Het project is in 2013 afgerond.

Laat je niet flessen had de volgende hoofddoelstellingen:

- Opschuiven van de startleeftijd qua alcoholgebruik
- Afname van het dronkenschap in het gehele publieke domein

De 21 gemeenten in Zuid-Oost Brabant hebben afgesproken de zogenaamde 'toolkit' (website met dan 60 ontwikkelde interventies), de jaarlijkse regionale conferentie en de bestuurlijke inhoudelijke afstemming via een bestuurlijke klankbordgroep regionaal in stand te houden en in te bedden bij de GGD.

Alcohol- en drugspreventie in Laarbeek (plan van aanpak)

In 2013 is een plan van aanpak 'Alcohol- en drugspreventie in Laarbeek' opgesteld. In het plan van aanpak worden twaalf acties op het terrein van educatie en draagvlak, vijf acties op het terrein van beleid en regelgeving en twee acties op het terrein van handhaven beschreven.

Alcoholmatiging bij evenementen

Alcohol en sport en alcohol en jeugd gaan volgens onze gemeente niet samen. In 2015 is daarom besloten dat (sport) evenementen voor kinderen of jeugd geen toestemming krijgen om voor 16.00 uur alcohol te schenken. Daarnaast krijgen deze evenementen in het algemeen 's ochtends geen en 's avonds tot minder laat een ontheffing voor het schenken van alcohol. Op enkele uitzonderingen na, eindigen ontheffingen voor evenementen die buiten of in een tent worden georganiseerd uiterlijk om middernacht. In de avonden van vrijdag op zaterdag en van zaterdag op zondag kan daar maximaal 1 uur aan toegevoegd worden. Er mag tot een kwartier voor sluitingstijd alcohol geschonken worden.

Voor evenementen die niet sport gerelateerd zijn of waar geen jeugd bij is betrokken, mag alcohol op zijn vroegst niet vanaf 16.00 uur, maar vanaf 12.00 uur geschonken worden.

Jong Proef Onderzoek BHBW

Eind 2017 begin 2018 heeft Bureau Horeca Bijzondere Wetten het zogenaamde Jong Proef Onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek geeft een objectief beeld van de alcoholvertrekking binnen onze gemeente aan personen die niet onmiskenbaar ouder zijn dan 18 jaar. Hierbij is het verkoopbeleid van alcoholhoudende dranken getoetst bij cafés, par commerciële instellingen en een slijterij getoetst. Hiervoor zijn jongeren ingezet die er niet onmiskenbaar ouder uitzien dan 18 jaar en daarmee onderzocht of deze jongeren alcoholhoudende drank konden kopen, zonder dat hun leeftijd werd vastgesteld aan de hand van een identiteitsbewijs.

Tijdens het Jong Proefonderzoek hebben er in totaal 43 aankoop pogingen plaatsgevonden, waarvan:

- bij 33 aankoop pogingen sprake was van directe verstrekking van alcoholhoudende drank aan een persoon jonger dan 18 jaar
- bij 2 aankoop pogingen de jongeren wel om hun identiteitsbewijs werden gevraagd, maar debverstreking van alcoholhoudende drank aan een persoon jonger dan 18 jaar niet werd geweigerd
- bij 8 aankoop pogingen de jongeren om hun identiteitsbewijs werden gevraagd, teneinde vast te stellen dat de jongeren de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. Hierna werd de verstrekking van alcoholhoudende drank geweigerd

Het gemiddelde nalevingspercentage van de bezochte bedrijven en evenementen komt hiermee op 19%.

Werkgroep Jeugd en Veiligheid Laarbeek

- De deelnemende organisaties zijn Novadic Kentron, GGD Zuidoost Brabant, Bureau Halt, Voortgezet onderwijs, jongerenwerk, politie en gemeente Laarbeek (handhaving, veiligheid en sociaal domein).
- Per periode (trimester/kwartaal) wordt er één thema uitgelicht waarop specifiek wordt ingezet. Alcoholpreventie en handhaving is ondergebracht in het thema 'Veilig (uit)gaan'. De hiermee samenhangende doelstellingen zijn:
- Jongeren gaan verantwoord om met alcohol- en drugsgebruik
- Ondernemers vallende onder de DHW nemen hun verantwoordelijkheid op het toezien van de minimale leeftijd voor alcoholconsumptie
- Ouders zijn een actieve partner in de alcoholmatiging onder jongeren en het doen stijgen van de startleeftijd van alcoholconsumptie

3.4 Regelgeving en vergunningen

Drank- en Horecawet

Met het optrekken van de leeftijdsgrens naar 18 jaar per 1 januari 2014 en een verdere aanscherping van de regels van de Drank- en Horecawet voor het verstrekken van alcoholhoudende drank en het nuttigen hiervan door jongeren hebben gemeenten meer en betere instrumenten om uitvoering aan het alcoholmatigingsbeleid te geven.

De artikelen 25a t/m 25d van de Drank- en Horecawet geven de gemeenteraad de mogelijkheid om in het belang van de volksgezondheid nadere regels ter beperking van de verstrekking van alcoholhoudende drank vast te stellen.

Wetboek van Strafrecht

Artikel 252: het is verboden om dronken personen te schenken.

Artikel 453: het is verboden om zich in een kennelijke staat van dronkenschap op de openbare weg te begeven.

Wegenverkeerswet

De wegenverkeerswet bepaalt dat bestuurders niet meer dan 0,5 promille alcohol in het bloed mogen hebben. Voor beginnende bestuurders ligt deze grens lager, op 0,2 promille.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

In artikel 2:48 van de APV is het verboden op een openbare plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te gebruiken of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben. Het verbod is niet van toepassing op:

- a. een terras dat behoort bij een horecabedrijf, als bedoeld in artikel 1 van de Drank- en Horecawet;
- b. een andere plaats dan een horecabedrijf als bedoeld onder a, waarvoor een ontheffing geldt krachtens artikel 35 van de Drank- en Horecawet.

Het college heeft geen gebied aangewezen waar bovenstaand verbod geldt.

Drank- en Horecaverordening

In de Drank- en Horecaverordening gemeente Laarbeek (vastgesteld op 4 december 2013) is het volgende bepaald voor een paracommercieel rechtspersoon.

Een paracommercieel rechtspersoon dat zich richt op het organiseren van activiteiten van sportieve aard in het kader van teamsport kan alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken op:
maandag tot en met vrijdag vanaf 15:00 uur tot 23:30 uur;
zaterdag vanaf 15:00 uur tot 20:00 uur;
zondag vanaf 12:00 uur tot 20:00 uur.

Een paracommercieel rechtspersoon dat zich richt op het organiseren van activiteiten van sportieve aard in het kader van een individuele sport kan alcoholhoudende drank uitsluitend verstrekken op:
maandag tot en met vrijdag vanaf 15:00 uur tot 23:30 uur;
zaterdag vanaf 15:00 uur tot 23:30 uur;
zondag vanaf 12:00 uur tot 23:30 uur.

Voor overige paracommerciële rechtspersonen is het verboden alcoholhoudende drank te verstrekken tussen de volgende tijdstippen:
maandag tot en met vrijdag tussen 01:00 uur en 15:00 uur;
zaterdag tussen 02:00 uur en 15.00 uur;
zondag tussen 02:00 uur en 12:00 uur.

Op erkende feestdagen gelden de tijden die in lid 1 t/m 3 van dit artikel zijn opgenomen voor de zondag.

Verder is bepaald dat paracommerciële rechtspersonen geen alcoholhoudende drank verstrekken tijdens bijeenkomsten van persoonlijke aard en tijdens bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet rechtstreeks bij de activiteiten van de desbetreffende rechtspersoon betrokken zijn wanneer dit leidt tot oneerlijke mededinging.

4. Waar willen we heen?

In dit hoofdstuk is beschreven wat de doelstellingen zijn.

4.1 Doelstellingen

We willen graag dat jongeren op een gezonde en veilige wijze kunnen opgroeien, zodat hun talenten zo optimaal mogelijk tot ontwikkeling kunnen komen. Daarbij streven wij ernaar dat jongeren onder de 18 jaar geen alcohol drinken en jongeren van 18 tot 24 jaar matigen in het alcoholgebruik. Hiermee willen we gezondheidsschade voorkomen.

Doelstellingen:

- Het bestrijden van alcoholgebruik door jongeren onder 18 jaar
- Het bestrijden van overmatig alcoholgebruik door jongeren in de leeftijd van 18 tot 24 jaar

Acties om alcoholgebruik onder jongeren te voorkomen

Integrale aanpak

Uit onderzoek door het RVM is gebleken dat een belangrijke overeenkomst tussen succesvolle projecten op het gebied van alcoholmatiging een integrale aanpak is. Dat betekent: een aanpak die inspeelt op verschillende factoren die het alcoholgebruik beïnvloeden en dus ook op verschillende doelgroepen. Een integrale aanpak richt zich op alle factoren die van invloed zijn op gezondheid, veiligheid en opvoeding in samenhang met elkaar. Dat betekent bijvoorbeeld dat alcoholbeleid zich niet alleen op individuele jongeren en probleemdrinkers richt, maar ook op hun omgeving, met bijvoorbeeld aandacht voor: sluitingstijden in de horeca, schenkbeleid van sportverenigingen, handhaving op straat, leeftijdscontrole in supermarkten en de horeca, en voorlichting aan ouders en andere opvoeders (zoals docenten, elftalbegeleiders of jeugdleiders).

Beleidssterreinen en samenwerkingspartners

Veel factoren vereisen maatregelen op verschillende beleidssterreinen, zoals openbare orde en veiligheid, verkeersveiligheid, onderwijs, jeugdbeleid, horecabeleid, toerisme en sportbeleid. Dat betekent Er moet worden samengewerkt met verschillende beleidssterreinen en met uiteenlopende (private) partners, zoals politie, de verslavingszorg, scholen, sportverenigingen, supermarkten, slijters en horecaondernemers.

5. Acties ter bestrijding van alcoholgebruik door jongeren onder 18 jaar

De aanpak van alcoholgebruik is gebaseerd op drie invalshoeken, te weten:

- Beleid en regelgeving
- Voorlichting en educatie
- Handhaving

Waar mogelijk wordt aangesloten bij landelijke acties en themaweken in het onderwijs.

Beleid en regelgeving

- PenH-plan
- Het voorliggende plan.

Stappenplan Handhaving Horeca Laarbeek

In maart 2019 heeft de burgemeester een nieuw Stappenplan Handhaving Horeca Laarbeek vastgesteld. Dit stappenplan wordt gevolgd bij geconstateerde overtredingen.

Beleidsplan Sociaal Domein

De Jeugdwet regelt de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor preventie, ondersteuning, hulp en zorg aan jeugdigen en ouders bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp, waaronder ook de preventie op het gebied van alcoholgebruik.

Preventieplan Jeugd en Veiligheid

In het preventieplan jeugd en veiligheid is ‘veilig (uit)gaan’ één van de te behandelen thema’s. De volgende doelstellingen worden hierin nagestreefd:

- Jongeren gaan verantwoord om met alcohol- en drugsgebruik;
- Het gebruik van gehoorbescherming onder jongeren neemt toe en jongeren zijn zich bewust van de risico’s zonder gehoorbescherming;
- Ondernemers vallende onder de DHW nemen hun verantwoordelijkheid op het toezien van de minimale leeftijd voor alcoholconsumptie;
- Ouders/opvoeders zijn een actieve partner in de alcoholmatiging onder jongeren en het doen stijgen van de startleeftijd van alcoholconsumptie.

Actief alcoholvrij beleid stimuleren paracommercieel en onderwijs

Tot op heden is hier niet op ingezet in Laarbeek. Echter is met het Horecaonderzoek Jong Proef gebleken dat er, in ieder geval in de paracommercie, weinig tot geen actief alcoholvrij beleid gevoerd wordt. Vanaf 2019 zal dit actief opgepakt worden en onderwerp van gesprek zijn met zowel alle verenigingen als de onderwijslocaties.

ID scanner

Een ID scanner controleert de leeftijd van de houder van het ID bewijs.

Een organisator van een evenement waar jongeren aanwezig zijn kan bij de gemeente een ID scanner lenen. Met de ID scanner wordt na één seconde aangegeven of de houder van de ingegeven ID kaart de leeftijd van 18 jaar of ouder heeft bereikt of dat het ID bewijs valt is. Hiermee kan op een snelle en eenvoudige manier beoordeeld worden of aan de houder van het ID bewijs alcoholhoudende drank mag worden verstrekt.

Voorlichting en educatie

Elk jaar is alcoholgebruik één van de onderwerpen welke behandeld wordt binnen de werkgroep Jeugd en Veiligheid. Door deel te nemen aan activiteiten als ‘Uit met ouders’ en ‘Ik – pas’, is reeds een behoorlijke doelgroep bereikt.

Ouders en de thuissituatie

Veel ouders onderschatten systematisch hoeveel hun kinderen drinken. De beschikbaarheid van alcohol in huis en het stellen van regels zijn geschikte instrumenten om alcoholgebruik tegen te gaan. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van ouders die geen duidelijke regels hebben afgesproken en geen leeftijdsgrens hebben gesteld voor het drinken van alcohol al op jongere leeftijd beginnen met drinken. Ze drinken bovendien vaker dan jongeren waarvan de ouders wel een leeftijdsgrens hebben gesteld. Naast het stellen van regels is een andere beschermende factor: een goede band tussen ouder en kind. Een slechte ouder-kind relatie en psychische problematiek of middelengebruik van de ouders zijn risicofactoren. Adviezen met betrekking tot alcoholopvoeding zullen in samenwerking met de eerder genoemde scholen voor voortgezet onderwijs aan ouders worden aangeboden.

Ook door regels te stellen die niet expliciet gaan over alcoholgebruik, kunnen ouders invloed hebben op het alcoholgebruik van hun kind. Dan gaat het vooral over afspraken omtrent uitgaan, zoals staptijden, hoe vaak per week ze uit mogen. Uitgaansopvoeding is nodig zodat ouders zich meer bewust zijn van de rol die ze kunnen spelen om de schade van middelengebruik tijdens het uitgaan te voorkomen of te beperken.

Via diverse relevante kanalen (GGD, verslavingszorginstelling, Centra voor Jeugd en Gezin, lokale media, ouderavonden op scholen en in sportverenigingen) worden ouders voorgelicht over een adequate opvoedstijl en worden zij gewezen op ondersteunende websites als www.hoepakjijdataan.nl en www.uwkindenalcohol.nl.

(Evaluatie)gesprekken

Alvorens evenementen plaatsvinden waarbij (veel) jongeren aanwezig zullen zijn, vindt met de organisator van het evenement een gesprek plaats bij de gemeente. In deze gesprekken worden duidelijke afspraken gemaakt over wat wel en niet getolereerd wordt tijdens de evenementen, de verantwoordelijkheden en wat de consequenties zijn bij overtreding van de gemaakt afspraken. Na afloop van de eerder genoemde evenementen vindt in dezelfde setting een evaluatiegesprek plaats en wordt beoordeeld of de eerder gemaakte afspraken voldoen, versoepeld of aangescherpt moeten worden. Deze manier van werken wordt de komende jaren gecontinueerd.

Handhaving

Bij overtredingen is het Stappenplan Handhaving Horeca Laarbeek leidend.

Controle leeftijdsgrens

Eind 2018 en begin 2019 worden alle drankverstrekkers bezocht door een mystery-guest ter controle van de leeftijdsgrens. Vervolgens worden in 2020, 2021 en 2022 elk jaar een derde van de alcoholvertrekkers bezocht door mystery-guests. Dit betekent dat alle horecavertrekkers de komende vier jaren tenminste twee keer worden bezocht ter controle van de leeftijdsgrens.

Controle evenementen

Evenementen trekken veel jongeren aan. Er is dus een grote kans dat er geschonken wordt aan jongeren die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt.

De gemeente gaat tenminste 3 evenementen per jaar controleren waarbij zal worden gelet op overtredingen met betrekking tot de regels uit de DHW. Dit geldt voor zowel de jongeren zelf als ook de exploitant die de alcohol heeft verstrekt. Vanwege de grootte van het evenement Wish Outdoor en de grote aantrekkingskracht dat Wish heeft op jongeren, zal Wish jaarlijks worden bezocht door toezichthouders. De andere twee evenementen die worden gecontroleerd worden jaarlijks in overleg met het team veiligheid bepaald. Voor deze controle is geïnvesteerd in de aanschaf van ID – controle apparaten. Deze kunnen ingezet worden bij evenementen.

Incidentele controles

Controles naar aanleiding van klachten, meldingen of handhavingsverzoeken. Deze controles kunnen de vorm van een basiscontrole of leeftijdsgrenzencontrole hebben. Ook ziet de gemeente erop toe dat de paracommerciële instellingen geen bijeenkomsten van persoonlijke aard organiseren. Op basis van signalen en steekproefsgewijze controles wordt hier op toegezien.

Hercontroles

Indien bij een eerste controle een overtreding is geconstateerd die hersteld kan worden zal hiervoor een hercontrole moeten worden uitgevoerd.

Alcoholverstrekkers

Sportverenigingen werken veel met barvrijwilligers. Daarom is het belangrijk hen extra te ondersteunen bij het niet verstrekken aan minderjarigen. We stimuleren de verenigingen om te werken met eenvoudige hulpmiddelen om de leeftijd om te rekenen. Daarnaast is er ondersteuningsaanbod van de GGD beschikbaar.

Commerciële ondernemingen hebben lang de tijd gehad zich voor te bereiden op naleving van de DHW. In 2018/2019 worden alle ondernemingen gecontroleerd op naleving van deze wetgeving, waarna een handhavingsplan van start zal gaan.

Protocol minderjarige bezoekers evenementen

Bij evenementen waar ook minderjarige bezoekers zijn toegestaan worden bij de ingang 18- of 18+ bandjes uitgedeeld. Hiermee zou voorkomen moeten worden dat bezoekers onder de 18 alcohol nuttigen. Helaas komt het voor dat door weder verstrekking minderjarige bezoekers alcoholhoudende dranken nuttigen. Wanneer een minderjarige bezoeker alcohol heeft gebruikt wordt hij begeleid naar de parkeerplaats. Hier wordt de minderjarige bezoeker opgehaald door zijn ouders. In overleg met de BOA's wordt vervolgens een HALT traject gestart.

